

FRA-pressemeddelelse
Wien, den 23. oktober 2017

Grundlæggende rettigheder inden for overvågning: opbygger tillid, forbedrer sikkerheden

Reformer af lovgivningen inden for overvågning øger gennemsigtigheden, men der er brug for bedre kontrolforanstaltninger for at kunne matche beføjelserne hos efterretningstjenesterne, er konklusionerne i en ny rapport fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA). Den viser, hvordan der er brug for klare juridiske rammer, fyldestgørende beskyttelsesforanstaltninger og effektivt tilsyn for at øge sikkerheden og respektere grundlæggende rettigheder.

"At beskytte grundlæggende rettigheder og sørge for effektiv national sikkerhed er ikke inkompatibelt, f.eks. fungerer overvågningssystemer, der respekterer menneskerettighederne, bedre," siger FRA's direktør, [Michael O'Flaherty](#). "Respekt for privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger opbygger tillid hos efterretningstjenesterne, forbedrer dataindsamlingen og -analysen og styrker i sidste ende den nationale sikkerhed."

I agenturets anden rapport "[Surveillance by intelligence services: fundamental rights safeguards and remedies in the EU](#)" undersøges de juridiske ændringer siden rapporten i 2015, og den medtager for første gang efterretningseksperter og controllers synspunkter for at se, hvordan lovgivningen fungerer i praksis.

Sikkerhedstrusler og ny teknologi har udløst adskillige omfattende reformer af lovgivningen på overvågningsområdet. Selv om de reformerede juridiske rammer er mere klare, er de ofte stadig for komplekse, hvilket fører til usikkerhed omkring efterretningstjenesternes beføjelser og mandat. Det kræver stærkere beskyttelsesforanstaltninger i forbindelse med beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred.

Retsvæsenet, specialiserede ekspertorganer, parlamentariske udvalg og databeskyttelsesmyndigheder spiller en afgørende rolle i tilsynet med efterretningstjenester. Men som det bemærkes i rapporten, hæmmes de af manglende adgang til information, begrænsede kompetencer, beføjelser til at træffe bindende afgørelser, teknisk know-how, ressourcer og uafhængighed. Dette peger på et behov for uafhængigt tilsyn med tilstrækkelige beføjelser og kompetencer. Det gælder også det internationale efterretningssamarbejde, hvor beskyttelsesforanstaltninger og tilsyn er svagere.

Der er også et behov for at sikre fuldstændigt samarbejde og komplementaritet mellem de forskellige tilsynsorganer, så der er løbende dækning af alle overvågningstrin - fra autorisation til implementering.

Kompleksiteten omkring hvem der kan hjælpe og den hemmeligholdelse, der omgiver efterretningsarbejdet, gør det også vanskeligt for ofrene for krænkelse af rettigheder at gøre brug af effektive retsmidler. Desuden mangler mange udenretslige organer, som kan tilbyde hjælp, ekspertise til at behandle efterretningsspørgsmål, og uafhængighed og beføjelser til at efterforske, få adgang til materiale og træffe bindende afgørelser. Nogle medlemsstater har imidlertid fundet løsninger, der sætter folk i stand til at få en retfærdig rettergang via fagdommere, der har adgang til klassificerede oplysninger.

Rapporten opdaterer [FRA's 2015 legal analysis](#) suppleret med resultaterne fra mere end 70 interviews med eksperter i syv EU-medlemsstater: * Østrig, Frankrig, Tyskland, Italien, Nederlandene, Spanien og Det Forenede Kongerige.

Yderligere oplysninger fås i de tilhørende spørgsmål og svar ([Q&A](#)) eller ved henvendelse til: media@fra.europa.eu / Tlf.: +43 1 580 30 642.

Bemærkninger til redaktører:

FRA er EU's uafhængige organ, der [yder bistand og ekspertise vedrørende grundlæggende rettigheder](#) til EU og EU-medlemsstaterne.